

CLASS 8 KISWAHILI

END TERM 1 2020

Soma vifungu vifuatavyo. Vina nafasi 1 mpaka 15. Umepewa majibu manne hapo. Chagua jibu lifaalo zaidi kati ya yale uliyopewa.

Msimu wa masika _____ 1 _____ wakulima huwa tayari _____ 2 _____ mashamba yao kwa upanzi. Siku chache baada ya mvua _____ 3 _____ kuanza, mbegu huanza _____ 4 _____ na kunawiri. _____ 5 _____ kunyesha kwa mvua _____ 6 _____ huja na madhara yake pia. Maji yaliyotapakaa huleta mbu ambao hutuletea magonjwa. Kuna pia magonjwa kama _____ 7 _____ ambayo humfanya mgonjwa kuendesha. Mvua ambayo _____ 8 _____ na faida, huleta hasara kubwa. Janga la njaa nalo huwa _____ 9 _____ macho wananchi.

1. A. unapowadia	B. inapowadia	C. yanapowadia	D. linapowadia
2. A. wameziandaa	B. wameiandaa	C. wameuandaa	D. wameyaandaa
3. A. mwenyewe	B. wenyewe	C. yenyewe	D. zenyewe
4. A. kustawji	B. kuchipuka	C. kukomoa	D. kupogoa
5. A. Ila	B. Ingawa	C. Lakini	D. Angalau
6. A. kivoloya	B. kiholela	C. kupusa	D. kidindia
7. A. waba	B. malale	C. kisonono	D. homa
8. A. inakuwa	B. ilikuwa	C. ingekuwa	D. inakuwa
9. A. inawaangalia	B. limewakodolea	C. imewaangazia	D. limewamulikia

Ni jambo la busara kuwa na _____ 10 _____ maishani. Ni vyema kuelewa _____ 11 _____ utotoni ni mambo gani hasa yanafaa kutimizwa. Mtu hujiwekea _____ 12 _____ kuyafikia mambo hayo. Tuwe na bidii kwani _____ 13 _____. Tusikae _____ 14 _____ na kungoja maisha kujipitia _____ 15 _____ mkondo wa maji.

10. A. madahiro	B. upweke	C. malengo	D. ndweo
11. A. tangu	B. hadi	C. kabla	D. mpaka
12. A. mwelekeo ya	B. ujuzi ya	C. mikakati ya	D. stadi za
13. A. ushikwapo shikamana	B. asiyekujua daima hakuthamini	C. ukistaajabu ya Musa utaona ya Firauni	D. ajizi ni nyumba ya njaa
14. A. tutwe	B. ugeta	C. ange	D. macho
15. A. mithili ya	B. mathalani ya	C. japo	D. kwa

Kutoka nambari 16-30, jibu swali kulingana na maagizo.

16. Chagua kielezi cha mkazo kati ya hivi
- A. mwakani
 - B. uwanjani
 - C. kwa madaha
 - D. daima dawamu

17. Chagua sentensi ambayo inaonyesha masharti
- A. Ningekuwa na pesa ningenunua penseli.
 - B. Watakapoingia sote tutasimama.
 - C. Nilikila chakula chote kwa pupa.
 - D. Mzee yule ni simba akiwa kwake.
18. Unda nomino kutokana na kitenzi **shindwa**.
- A. mshindwa
 - B. mshindi
 - C. mshinde
 - D. kishindo

CLASS 8 KISWAHILI

END TERM 1 2020

19. Chagua ukubwa na wingi wa :
Mlima huu una mawe makubwa.
A. Malima haya yana majijiwe makubwa.
B. Vilima vile vina vijijiwe vikubwa.
C. Majilima yale yana mawe makubwa.
D. Malima haya yana majiwe makubwa.
20. Ni msimu upi ambao huwa na mvua nyingi za mfululizo ?
A. Kipupwe
B. Kiangazi
C. Vuli
D. Masika
21. Chagua sentensi iliyoakifishwa vyema.
A. Je mbona unacheka ovyoovyo ?
B. Lo! Alienda soko gani!
C. Kumbe yeye ni mwizi hodari!
D. Toka nje, "Mwalimu alimwambia."
22. Jumla ya silabi katika mshororo wa shairi ni
A. mizani
B. vina
C. arudhi
D. mloto
23. Tegua kitendawili:
Atapanya mbegu nyingi lakini hazioti.
A. Kuku
B. Anga
C. Mihindi
D. Mvua
24. Chagua maelezo sahihi kuhusu ufundi
A. Filifili hupima usawa wa dari au sakafu.
B. Kinoo hutumiwa kuweka makali vyombo.
C. Jiriwa hutumiwa kukazia misumari yenye hasi.
D. Utepe hutumiwa kupimia urefu na pia uzito.
25. Chagua orodha ambayo ina nomino za dhahania pekee.
A. wema, unga, uji
B. thurea, bunda, halaiki
C. ubwege, utamu, woga
D. maji, manukato, mafuta
26. Mbinu ya kuongeza maneno yasiyo ya kweli ili kutilia mkazo ujumbe katika habari fulani huitwaje ?
A. Chuku
B. Balagha
C. Kejeli
D. Tasfida
27. Nomino stethoskopu lina sauti ngapi ?
A. Kumi na moja
B. Sita
C. Nane
D. Kumi
28. Kamilisha kwa kiulizi kifaacho:
Unataka nikusaidie _____ ?
A. pi
B. je
C. aje
D. gani
29. Mtu anayetetea mshtakiwa mahakamani huitwa
A. jaji
B. shahidi
C. wakili
D. mtuhumiwa
30. Sayari ya pili na ya nne huitwa
A. Zuhura, Mirihi
B. Zaibaki, mirihi
C. Dunia, Zaibaki
D. Mirihi, Mshtarii

Soma taarifa ifuatayo kisha ujibu maswali 31-40.

Naikumbuka barabara siku hiyo. Ilikuwa siku ya Jumapili. Kwa kawaida ilikuwa siku yangu ya kupumzika. Siku ya kuviacha vitabu na shughuli nyingine za masomo baada ya wiki nzima yenye shughuli chungu nzima. Nilihisi ni stahiki kupumzika angalau siku moja kwa wiki. Nipumzike kwa kufanya jambo nililolipenda.

Kupumzika kwangu kulikuwa na maana tofauti na kupumzika kwa watu wengi. Kupumzika kwangu ni kuwasaidia wazazi wangu kuchunga mbuzi, ng'ombe na kondoo ili niweze kupata fursa ya kuweko vichakani pekee. Nipate wakaa wa kuwa karibu na mazingira na maumbile ya kijiji chetu. Niwe huko nikitulia tuli huku nikitazama **mandhari** ya kuvutia.

Wakati mwingine hali hii ya utulivu hunifanya niimbe kwa sauti ya juu au kimyakimya. Pengine husinzia hapo na kuota ndoto za hamu yangu. Kuota baadaye yangu na mema ninayojitakia. Naam, haya yote ndiyo yaliyokuwa na maana ya kupumzika kwangu. Yote haya ni zaidi ya yale nitakayoyasema.

Siku hiyo ikawa kinyume na unalofikiria. Nilijawa na mchanganyiko wa mawazo, huzuni na furaha wakati mmoja. Kule mwituni nilikokuwa nikichunga, kumbe sikufuatwa kuposwa kama nilivyofikiri. Nilifuatwa ili kumwonyesha mteja wa mifugo aliyotaka kununua. Wavyele wangu walikuwa wameamua kuwauza mifugo wote. Sababu ilikuwa ya kwamba wangeenda mjini kufungua kibanda ambacho kilikuwa kimeachwa na mjomba wangu nusu mwaka uliopita. Mjomba Yona alikuwa amelazimishwa kuacha kibanda

CAT 003

CLASS 8 KISWAHILI

END TERM 1 2020

hicho, na mauti ambayo hayana huruma. Nami ningepata wakati mwema zaidi wa kuelimika.

Kwa sasa unaelewa jinsi mawazo yangu yalikuwa. Furaha yangu ilikuwa kwenda mjini na kuelimika zaidi.

Ningepata tajriba kwa kuwa mjini kuna kazi ngumu. Pia ningetaalamika kama zilivyokuwa ndoto zangu kwa kusoma kwa bidii ili nifikie ukomo wa masomo yote.

Kwa upande mwingine nilikuwa mzito wa kuondoka kwa sababu nyingi. Kwanza, kwa jinsi nilivyokipenda kijiji chetu. Pili, sikuwa tayari kutengana na mifugo ambao kwa miaka mingi walikuwa marafiki wa dhati kwangu! Ghafla wakachukuliwa na mtu mwingine. Ningechukua muda mrefu kusahau jambo hilo iwapo ningeweza kuwasahau. Tatu, niliona aibu, na aibu zikanitia huzuni kwa kuwafikiria vibaya wazazi wangu. Kwa nini niliweka mbele hamu yangu tu? Ubinafsi wangu ulinipoza na sikujua hila za wazazi wangu. Mifugo niliowapenda walikuwa wameletwa kwa posa. Nilibaki nikishika tama bila kujua la kufanya.

31. Kulingana na aya ya kwanza, ni kweli kusema kuwa
- A. msimulizi alipenda kuchunga mifugo shambani.
 - B. msimulizi alipenda kupumzika peke yake.
 - C. wazazi wa msimulizi walimpa kazi nyingi.
 - D. wanyama walimpa msimulizi akiwachunga.
32. Neno **mandhari** lina maana gani kulingana na kifungu hiki?
- A. Mazingira na vitu vyake.
 - B. Ni kijiji chenye mimea.
 - C. Wanyama wnaoonekana kichakani.
 - D. Sura ya mazingira yetu.
33. Utulivu wa kichaka humfanya msimulizi kufanya nini?
- A. Kuimba nyimbo anazozipenda.
 - B. Kulala na kuwa na jinamizi.
 - C. Kuchunga wanyama wowote.
 - D. Kucheza na kuimba pakee.
34. Ni tofauti gani iliyopo kati ya jinsi msimulizi anavyopumzika na wengine?
- A. Msimulizi hupenda kupumzika vichakani.
 - B. Wazazi wa msimulizi hawampi kazi yoyote.
 - C. Kupumzika kwake ni kuwasaidia wazazi kazi.
 - D. Watu wengi hupumzika wakichunga mifugo.
35. Je, msimulizi wa habari hii alikuwa
- A. kipusa
 - B. mvuli
 - C. nina
 - D. mvyele
36. Chagua sababu ambayo haikumfanya msimulizi kufurahia kuhamia mjini?
- A. Wazazi wake kurithi kibanda cha mjomba Yona.
 - B. Msimulizi kupata elimu bora zaidi.
 - C. Wavyele wake kuanza biashara mjini.
 - D. Maisha ya kijijini yalikuwa magumu.
37. Ni kwa nini mwandishi alihuzunika kulingana na aya ya mwisho?
- A. Aliwapenda wanakijiji kupindukia.
 - B. Hakuwa tayari kuhamia mjini.
 - C. Alishindwa na la kufanya alipojua ukweli.
 - D. Wazazi wake wangewapatiana mifugo.
38. Chagua jambo ambalo lilimkera sana msimulizi.
- A. Kugundua kuhusu posa yake.
 - B. Kuacha mifugo yao kijijini.
 - C. Kuona aibu ya mteja.
 - D. Kuwaacha wazazi wake kijijini.
39. Kibanda kile mjini kilikuwa kimefungwa kwa muda gani?
- A. Mwongo nusu
 - B. Miezi sita
 - C. Mwaka mmoja
 - D. Miaka miwili
40. Kulingana na kifungu hiki, masomo ya mjini yalikuwa
- A. magumu na ya kuchosha.
 - B. kama yale ya kijijini.
 - C. mepesi na yenye kazi.
 - D. bora na mazuri.

CAT 003

3

KISWAHILI DARASA LA NANE

CLASS 8 KISWAHILI

END TERM 1 2020

Soma taarifa ifuatayo kisha ujibu maswali 41-50.

Ufukara ni mojawapo ya matatizo sugu katika ulimwengu wa sasa. Kila kuchao, pengo kati ya maskini na tajiri au hata taifa na taifa linazidi kupanuka. Hii ni kwa sababu kipato huwa tofauti. Matumizi nayo huhitilafiana sana. Maisha yamekuwa magumu. Wizi na unyang'anyi umeongezeka. Hisani na huruma **imegura** na kuwaendea hayawani. Ukweli, uaminifu na ustahimilivu hauonekani tena. Badala yake, ujeuri na dharau hasa kwa maskini zimeshika usukani.

Zimekuwa ndoto kwa maskini kupata elimu bora, lishe bora na hata matibabu bora. Maradhi yamewazonga, vifo vimewatawala, ujinga na uadui umewaganda kama kupe. Jambo hili limewafanya watu wengi kutamauka na kuishi maisha ya kubahatisha.

Ukitazama uhusiano wa nchi zilizoendelea na zinazoendelea utaona jinsi unyonge na umaskini ulivyo. Licha ya kwamba si rahisi kwa nchi za ulimwengu wa tatu kuzifikia nchi zilizoendelea bado nchi za ulimwengu wa tatu zinayang'anywa mali hadharani. Zinaitikia kunyang'anywa kwani **imekuwa ibada** tangu zamani kujizamisha katika madeni na mfumo wa unyang'anyi hata sasa ni vigumu kujitoa katika lindi hili angamizi. Jambo hili limehatarisha amani, usalama, haki na uhuru wa kweli wa nchi zetu. Kwani hukuona mfanyakazi akiadhibiwa kwa kuchelewa? Ni jambo la kuatua moyo kuona binadamu akiteswa. Nchi na madola makubwa zimekuwa zikituchezea kwa sababu hatuna uwezo. Hakika wanaendelea kauli "mnyonge mnyonge." Nguvu zote za kiuchumi, kibiashara, kielimu, kisayansi, kiteknolojia na hata za mfumo wa mawasiliano, wanazidhibiti wao.

Tutajitoaje katika shimo hili? Umoja utatutoa katika shida, dhiki, umaskini na unyonge tulio nao. Mataifa maskini hawana budi kushirikiana katika mambo muhimu ya uchumi, elimu na teknolojia, biashara na mawasiliano ili kujiokoa.

Ni jambo lisilopingika kusema kuwa, afadhali kuwa huru na maskini kuliko kutegemea utajiri wa watu wanaotunyanasya. Japo mambo yatakuwa sawa ni vyema kujiuliza kama maskini ana uhuru wowote.

41. Pengo la maisha linaendelea kupanuka kulingana na nini?
A. Kuongezeka kwa nchi barani
B. Mapato tofauti katika jamii
C. Kuwa na watu wengi nchini
D. Nchi kuwa mbele kiuchumi
42. Kulingana na aya ya kwanza, maskini hawezi kujikwamua kwa kuwa
A. wanyama wana huruma zaidi
B. ana adui anayeitwa tajiri
C. hana mtetezi katika dunia ya leo
D. amejawa na ujeuri yeye mwenyewe
43. Neno lenye maana sawa na **imegura** ni
A. imehama
B. imeenda
C. imebezwa
D. imelemazwa
44. Watu hukata tamaa kwa sababu gani?
A. Kukosa chakula chochote
B. Kupata matibabu bora
C. Kukosa vitu vya msingi
D. Kupata maisha yenye furaha
45. Nchi zinazoendelea hunyang'anywa mali kwa sababu
A. ya unyonge wao
B. nchi hizo ni marafiki
C. hazina mali ya kutosha
D. hazina viongozi bora
46. **imekuwa ibada**. Maana ya fani hii ni kuwa
A. imekua vigumu
B. imekuwa duni
C. imekuwa lazima
D. imekuwa ovyo
47. Nchi za ulimwengu wa tatu zimekuwa na matatizo kwa sababu
A. zina wananchi wanyonge.
B. zina madeni mengi.
C. hazina watu bora.
D. zina raslimali chache sana.
48. Kulingana na kifungu hiki ni kweli kusema kuwa
A. nchi zote huwa sawa kiuchumi.
B. mataifa yanayoendelea yana starehe.
C. viongozi wote na wananchi huwa sawa kiuchumi.
D. wafanyakazi huteswa kazini.
49. Kudhibitiwa kwa mambo muhimu na mabwanyenye kumefanyaje?
A. Kumeleta unyonge.
B. Kumeleta maendeleo.
C. Kumeleta usawa.
D. Kumeleta amani.
50. Kichwa mwafaka cha kifungu hiki ni
A. Ufukara duniani.
B. Bara letu la Afrika.
C. Matabaka ya nchi.
D. Maendeleo na ushirikiano.

CAT 003

4

KISWAHILI DARASA LA NANE